

§ 25. 1. O inwalidztwie żołnierzy zawodowych pełniących służbę w jednostkach podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych orzekają garnizonowe wojskowe komisje lekarskie Wojsk Ochrony Pogranicza, wojewódzkie wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych lub okręgowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza.

2. Okręgowe wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza rozpatrują również odwołania od orzeczeń wydanych przez wojewódzkie wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i garnizonowe wojskowe komisje lekarskie Wojsk Ochrony Pogranicza.

3. Centralna Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych rozpatruje odwołania od orzeczeń wydanych przez okręgowe wojskowe komisje lekarskie Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza oraz sprawuje ogólny nadzór nad działalnością wszystkich wojskowych komisji lekarskich Ministerstwa

Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza w zakresie orzekania o inwalidztwie żołnierzy.

4. Centralna Komisja Lekarska Ministerstwa Spraw Wewnętrznych uprawniona jest również do kwestionowania i przedstawiania Dyrektorowi Departamentu Zdrowia i Spraw Socjalnych Ministerstwa Spraw Wewnętrznych orzeczeń wojskowych komisji lekarskich w razie uzasadnionej wątpliwości co do zgodności orzeczenia ze stanem faktycznym lub przepisami prawa.

5. Orzeczenia okręgowych wojskowych komisji lekarskich Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Wojsk Ochrony Pogranicza wydane po rozpatrzeniu odwołania oraz orzeczenia Centralnej Komisji Lekarskiej Ministerstwa Spraw Wewnętrznych są ostateczne.

§ 26. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1973 r.

Minister Obrony Narodowej: w z. *J. Urbanowicz*
Minister Pracy, Płac i Spraw Socjalnych: *W. Kawalec*

24

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 16 stycznia 1973 r.

w sprawie ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego żołnierzy zawodowych i ich rodzin oraz wypłaty świadczeń pieniężnych z tytułu tego zaopatrzenia.

Na podstawie art. 57 i 69 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o zaopatrzeniu emerytalnym żołnierzy zawodowych i ich rodzin (Dz. U. Nr 53, poz. 341) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Właściwość organów.

§ 1. 1. Organami właściwymi do ustalania prawa do zaopatrzenia emerytalnego i do wydawania decyzji w tych sprawach są:

- 1) Ministerstwo Obrony Narodowej (Departament Finansów) — w stosunku do oficerów w stopniach generałów (admirałów) i ich rodzin,
- 2) Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (Departament Kadry) — w stosunku do oficerów w stopniach generałów, pełniących służbę w jednostkach podległych Ministrowi Spraw Wewnętrznych, i w stosunku do rodzin tych oficerów,
- 3) właściwy wojewódzki sztab wojskowy (Sztab Wojskowy m.st. Warszawy) — w stosunku do pozostałych oficerów, chorążych i podoficerów oraz w stosunku do członków ich rodzin.

2. Organy wymienione w ust. 1 zwane są dalej „wojskowymi organami emerytalnymi”.

§ 2. 1. Właściwość wojewódzkiego sztabu wojskowego ustala się według miejsca zamieszkania osoby uprawnionej do zaopatrzenia emerytalnego.

2. Jeżeli członkowie rodziny zamieszkują na terenie działania dwóch lub więcej wojewódzkich sztabów wojskowych, właściwym do ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego i wydania decyzji jest sztab, na którego terenie działania zamieszkuje małżonek żołnierza, a w razie jego braku — najstarsze dziecko uprawnione do zaopatrzenia.

Rozdział 2

Wszczęcie postępowania.

§ 3. 1. Dowódca jednostki wojskowej jest obowiązany w ciągu 7 dni zawiadomić właściwy wojskowy organ emerytalny:

- 1) o zwolnieniu z zawodowej służby wojskowej żołnierza, który:
 - a) posiada co najmniej 15 lat służby wojskowej albo
 - b) orzeczeniem wojskowej komisji lekarskiej został uznany za niezdolnego do zawodowej służby wojskowej i zaliczony do jednej z grup inwalidów,
- 2) o śmierci żołnierza w czasie pełnienia zawodowej służby wojskowej, jeżeli pozostała po nim żona (mąż) lub dziecko albo inny członek rodziny uprawniony do renty rodzinnej.

2. Do zawiadomienia, o którym mowa w ust. 1, należy dołączyć zaświadczenie stwierdzające wysokość uposażenia żołnierza oraz wysokość równowartości należnych mu świadczeń w naturze i podać miejsce zamieszkania żołnierza lub jego rodziny.

3. W razie zwolnienia żołnierza ze służby wojskowej należy ponadto dołączyć:

- 1) odpis przebiegu służby wojskowej z akt personalnych żołnierza,
- 2) odpisy lub wyciągi z dokumentów uzasadniających zaliczenie niektórych okresów służby wojskowej w wyższym wymiarze,
- 3) znajdujące się w aktach personalnych żołnierza dokumenty stwierdzające okresy zatrudnienia i okresy zaliczalne do wysługi emerytalnej oraz odpisy innych niezbędnych dokumentów, np. wyciągów akt stanu cywilnego, dokumentu stwierdzającego nadanie orderu,

4) orzeczenie wojskowej komisji lekarskiej, a jeżeli orzeczenie takie nie zostało jeszcze wydane — informację o właściwości wojskowej komisji lekarskiej.

4. Dowódca jednostki wojskowej zwraca się równocześnie do właściwej wojskowej komisji lekarskiej o ustalenie, czy śmierć żołnierza pozostaje w związku ze służbą wojskową, wskazując wojskowy organ emerytalny, do którego należy przesłać orzeczenie.

§ 4. 1. Wojskowy organ emerytalny wszczyna postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego z urzędu:

- 1) w przypadkach wymienionych w § 3 ust. 1, po otrzymaniu od dowódcy jednostki wojskowej zawiadomienia o zwolnieniu ze służby wojskowej albo o śmierci żołnierza,
- 2) w innych przypadkach, jeżeli posiada niezbędne dane do wszczęcia tego postępowania, a w szczególności w razie śmierci emeryta lub rencisty wojskowego, który pobierał dodatek rodzinny do emerytury lub renty.

2. W braku zawiadomienia lub danych, o których mowa w ust. 1, wojskowy organ emerytalny wszczyna postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego na wniosek zainteresowanego lub jego pełnomocnika.

§ 5. 1. Osoba zainteresowana może działać przez pełnomocnika, jeżeli charakter czynności nie wymaga jej osobistego działania.

2. Pełnomocnikiem zainteresowanego może być osoba, która posiada zdolność do czynności prawnych.

3. Pełnomocnictwo powinno być udzielone na piśmie lub zgłoszone ustnie do protokołu.

4. Nie jest wymagane pełnomocnictwo przy zasięgnięciu informacji o sposobie załatwienia sprawy, jeżeli o informację występuje członek najbliższej rodziny zainteresowanego lub inna osoba bliska.

§ 6. 1. Wniosek o ustalenie prawa do zaopatrzenia emerytalnego powinien być zgłoszony na piśmie lub ustnie do protokołu w wojskowym organie emerytalnym.

2. Wniosek powinien w szczególności zawierać:

- 1) imię, nazwisko, datę urodzenia i miejsce zamieszkania zainteresowanego,
- 2) wskazanie, o jaki rodzaj świadczeń ubiega się zainteresowany (emerytura wojskowa, wojskowa renta inwalidzka, wojskowa renta rodzinna, dodatek do emerytury lub renty itp.),
- 3) podpis zainteresowanego lub jego pełnomocnika.

§ 7. 1. Za datę zgłoszenia wniosku uważa się datę wpływu pisemnego wniosku do wojskowego organu emerytalnego albo datę ustnego zgłoszenia wniosku do tego organu.

2. Jeżeli wniosek zostanie zgłoszony do niewłaściwego organu, organ ten jest obowiązany niezwłocznie przesłać wniosek do właściwego organu emerytalnego.

3. Za datę zgłoszenia wniosku uważa się również datę zgłoszenia wniosku do organów innych niż określone w ust. 1, jeżeli do właściwości tych organów należą sprawy świadczeń emerytalnych.

§ 8. 1. Wojskowy organ emerytalny jest obowiązany po wszczęciu postępowania niezwłocznie zebrać dowody niezbędne dla ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości.

2. Jeżeli do ustalenia prawa do świadczeń lub ich wysokości niezbędne są dokumenty, których nie posiadają organy wojskowe, wojskowy organ emerytalny wzywa zainteresowanego do przedłożenia tych dokumentów.

§ 9. 1. Okresy służby wojskowej w Ludowym Wojsku Polskim oraz w polskich formacjach wojskowych zorganizowanych w Związku Socjalistycznych Republik Radzieckich po dniu 13 maja 1943 r. zalicza się do wysługi emerytalnej na podstawie odpisu przebiegu służby wojskowej z akt personalnych żołnierza.

2. Okresy służby wojskowej nie wymienione w ust. 1, okresy pobytu w niewoli lub w obozach dla żołnierzy internowanych oraz okresy pobytu w obozach pracy przymusowej mogą być udokumentowane także zeznaniami dwóch świadków, jeżeli nie ma możliwości uzyskania dowodów pisemnych lub gdy istnieją tylko częściowe dowody pisemne.

3. Okresy zatrudnienia zalicza się do wysługi emerytalnej na podstawie zaświadczenia zakładu pracy albo legitymacji ubezpieczeniowej.

4. Okresy zatrudnienia mogą być udokumentowane zeznaniami świadków tylko w przypadku, gdy zainteresowany udowodni, że nie może przedstawić zaświadczenia zakładu pracy z powodu likwidacji zakładu, zniszczenia dokumentów dotyczących zatrudnienia na skutek działań wojennych lub klęsk żywiołowych, a legitymacji ubezpieczeniowej — z powodu jej zgubienia lub zniszczenia.

5. Inne okresy podlegające zaliczeniu do wysługi emerytalnej mogą być udokumentowane tylko zaświadczeniami właściwych organów administracji państwowej albo organizacji politycznych lub społecznych.

§ 10. Dokumenty dotyczące zatrudnienia i zarobków oraz pisemne zeznania świadków powinny być składane w oryginale. Inne dokumenty mogą być składane także w odpisach notarialnie uwierzytelnionych.

§ 11. 1. Świadczenie składają zeznania w formie pisemnej. Zeznanie może być złożone także ustnie do protokołu w wojskowym organie emerytalnym.

2. Zeznanie powinno zawierać:

- 1) dane personalne zeznającego, a mianowicie: imię i nazwisko, datę urodzenia, adres zamieszkania, wykonywany zawód, nazwę i adres zakładu pracy albo numer pobieranej emerytury lub renty,
- 2) stwierdzenie świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywych zeznań,
- 3) stwierdzenie, czy i jaki stosunek pokrewieństwa lub powinowactwa łączy świadka z zainteresowanym,
- 4) stwierdzenie, w jakim celu składane jest zeznanie,
- 5) dane dotyczące okoliczności objętych zeznaniami, a w szczególności: kiedy i w jakiej jednostce zainteresowany odbywał służbę wojskową, w jakim okresie i w którym obozie przebywał w niewoli (obozie dla internowanych, obozie pracy przymusowej), gdzie i w jakich okresach oraz w jakim charakterze był zatrudniony, czy zatrudnienie było wykonywane w pełnym wymiarze godzin, ciągle, dorywczo lub sezonowo, ile dni trwało w tygodniu, ile miesięcy w roku,
- 6) stwierdzenie skąd świadkowi znane są okoliczności objęte zeznaniem; jeżeli był współpracownikiem zainteresowanego, czy posiada dowody własnej pracy w tym okresie,
- 7) własnoręczny podpis świadka.

3. Własnoręczność podpisu świadka w razie nadesłania zeznań pisemnych powinna być potwierdzona przez notariusza lub przez organ prezydium rady narodowej albo przez uspołeczniony zakład pracy zatrudniający świadka lub zainteresowanego; jeżeli świadkiem jest żołnierz pełniący czynną służbę wojskową, własnoręczność jego podpisu może być potwierdzona w jednostce wojskowej.

§ 12. 1. Na okoliczności, których potwierdzenie dokumentami nie jest wymagane, zainteresowany składa oświadczenie pisemne.

2. Oświadczenie zainteresowanego powinno zawierać stwierdzenie świadomości odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego zeznania oraz podpis zainteresowanego.

§ 13. Zaginięcie żołnierza oraz związek tego zaginięcia ze służbą wojskową stwierdza zaświadczenie dowódcy jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił zawodową służbę wojskową.

§ 14. 1. Jeżeli ustalenie prawa do świadczeń jest uzależnione od inwalidztwa żołnierza (emeryta wojskowego), który nie posiada jeszcze orzeczenia o inwalidztwie, wojskowy organ emerytalny kieruje go do właściwej wojskowej komisji lekarskiej.

2. W razie złożenia wniosku o ustalenie prawa członków rodziny do zaopatrzenia po zmarłym emerycie lub renciście, wojskowy organ emerytalny zwraca się do właściwej wojskowej komisji lekarskiej o ustalenie, czy śmierć emeryta lub rencisty pozostaje w związku ze służbą wojskową.

3. Jeżeli warunkiem ustalenia prawa do świadczeń jest uznanie za inwalidę osoby nie będącej emerytem wojskowym lub rencistą wojskowym, wojskowy organ emerytalny na wniosek osoby zainteresowanej zwraca się do właściwego oddziału Zakładu Ubezpieczeń Społecznych o skierowanie wskazanej we wniosku osoby do komisji lekarskiej do spraw inwalidztwa i zatrudnienia w celu wydania orzeczenia w sprawie inwalidztwa, dołączając zaświadczenie o stanie zdrowia tej osoby.

Rozdział 3

Ustalanie prawa do świadczeń.

§ 15. 1. Wojskowy organ emerytalny bada i ocenia całokształt sprawy na podstawie dowodów z dokumentów, zeznań świadków i oświadczeń zainteresowanego.

2. W razie rozbieżności między dowodami albo w razie wątpliwości lub podejrzeń co do zgodności dowodów ze stanem faktycznym, ich wiarygodności lub autentyczności, wojskowy organ emerytalny przeprowadza postępowanie wyjaśniające.

3. Jeżeli dowody zatrudnienia nasuwają wątpliwości co do ich wiarygodności, a wojskowy organ emerytalny uzyskał dokumentację ubezpieczeniową, dowodem wiążącym jest ta dokumentacja.

§ 16. Decyzje w sprawach świadczeń wojskowy organ emerytalny wydaje na piśmie nie później niż w ciągu 14 dni od wyjaśnienia ostatniej okoliczności niezbędnej do wydania tej decyzji.

§ 17. 1. Decyzja w sprawie zaopatrzenia emerytalnego powinna zawierać określenie wojskowego organu emerytalnego, osób, których dotyczy, i rodzaju świadczeń, wskazywać przepisy prawne, na których jest oparta, oraz zawierać pouczenie o środkach prawnych.

2. Decyzja o ustaleniu prawa do świadczeń powinna również określać wysokość świadczeń pieniężnych, sposób ich obliczenia i datę rozpoczęcia wypłaty oraz pouczenie, o jakich okolicznościach mających wpływ na prawo do świadczeń lub na ich wysokość zainteresowany jest obowiązany zawiadomić wojskowy organ emerytalny.

3. Decyzja, w której stwierdzono brak prawa do świadczeń, powinna zawierać faktyczne i prawne uzasadnienie. Uzasadnienie takie powinna zawierać również decyzja o ustaleniu prawa do świadczeń, jeżeli wojskowy organ emerytalny nie uwzględnił w wysłudze emerytalnej niektórych okresów podanych przez zainteresowanego, ustalił brak prawa do niektórych świadczeń albo wysokość przysługujących świadczeń pieniężnych ustalił w niższej kwocie, niż to wynikało z wniosku zainteresowanego.

§ 18. 1. W razie wydania decyzji, w której stwierdzono brak prawa do świadczeń, wojskowy organ emerytalny powinien równocześnie pouczyć zainteresowanego o możliwości ubiegania się o ustalenie prawa do zaopatrzenia przewidzianego w przepisach o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin lub w innych przepisach, jeżeli z zebranych dokumentów wynika, że spełnia on warunki do uzyskania takiego zaopatrzenia.

2. W przypadku określonym w ust. 1, po uprawomocnieniu się wydanej decyzji, wojskowy organ emerytalny przekazuje odpowiednie dokumenty właściwemu organowi rentowemu na wniosek tego organu lub na wniosek zainteresowanego. Dokumenty złożone przez zainteresowanego zwraca się mu na jego wniosek.

§ 19. 1. W razie nabycia przez zainteresowanego prawa do emerytury wojskowej i do wojskowej renty inwalidzkiej, wojskowy organ emerytalny ustala wysokość świadczeń pieniężnych przysługujących z obydwu tytułów.

2. Zainteresowany może w każdym czasie dokonać wyboru jednego z przysługujących mu świadczeń. Wojskowy organ emerytalny zarządza wypłatę świadczeń pieniężnych przysługujących w kwocie wyższej, jeżeli zainteresowany nie dokonał wyboru świadczeń.

§ 20. Jeżeli zainteresowany nie przedłożył dowodów niezbędnych do ustalenia prawa do świadczeń lub do ustalenia wysokości świadczeń pieniężnych, a był wezwany do przedłożenia tych dowodów, albo jeżeli nie zgłosił się w wyznaczonym terminie na badanie przez komisję lekarską lub na dodatkowe (specjalistyczne) badanie zarządzone przez tę komisję, wojskowy organ emerytalny wzywa go pismem za zwrotnym poświadczeniem odbioru do przedłożenia tych dowodów w ciągu 3 miesięcy od daty doręczenia pisma lub do zgłoszenia się na badanie w nowym terminie, pod rygorem wydania decyzji na podstawie posiadanych dowodów.

§ 21. 1. Jeżeli prawo do świadczeń zostało ustalone, ale wojskowy organ emerytalny nie uzyskał od właściwych organów dowodów niezbędnych do ustalenia wysokości świadczeń pieniężnych, przyznaje się osobie uprawnionej zaliczkę w wysokości zbliżonej do wysokości przysługujących świadczeń.

2. Ostateczną decyzję ustalającą wysokość świadczeń wojskowy organ emerytalny wydaje po uzyskaniu niezbędnych dowodów.

§ 22. 1. Przy obliczaniu wysługi emerytalnej dodaje się poszczególne okresy obejmujące lata, miesiące i dni. Okresy niepełnych miesięcy oblicza się w dniach. Sumę dni zamienia się na miesiące, przyjmując za miesiąc 30 dni kalendarzowych. Sumę miesięcy zamienia się na lata, przyjmując pełne 12 miesięcy za 1 rok.

2. Jeżeli w zaświadczeniu stwierdzającym okresy zatrudnienia podane są dniówki robocze, a nie okresy zatrudnienia, sumę dni zamienia się na miesiąc, przyjmując za miesiąc 25 dni roboczych.

3. Jeżeli z dowodów wynika tylko miesiąc rozpoczęcia lub zakończenia zatrudnienia (okresu równorzędnego lub zaliczalnego), przyjmuje się za początek lub koniec tego okresu piętnasty dzień miesiąca.

§ 23. Jeżeli po obliczeniu wysokości świadczeń pieniężnych przypadających do wypłaty końcówka w groszach, zaokrąglą się ją w górę do pełnego złotego — gdy końcówka wynosi co najmniej 50 groszy, a w dół — gdy końcówka wynosi mniej. Zaokrąglenie dotyczy tylko ogólnej kwoty przypadającej do wypłaty. Nie podlegają natomiast zaokrągleniu poszczególne składniki tej kwoty.

§ 24. Postępowanie w sprawie ustalenia prawa do zaopatrzenia emerytalnego umarza się, jeżeli osoba zainteresowana zmarła przed wydaniem decyzji, a w dokumentach posiadanych przez wojskowy organ emerytalny brak jest danych o osobach uprawnionych do dalszego prowadzenia nie ukończonego postępowania.

§ 25. 1. Wojskowy organ emerytalny wydaje emerytom wojskowym i rencistom wojskowym legitymacje.

2. Emerytom wojskowym i członkom ich rodzin oraz rencistom wojskowym, członkom ich rodzin i osobom uprawnionym do renty rodzinnej, którym przysługują uprawnienia do bezpłatnej wojskowej pomocy leczniczej, wojskowy organ emerytalny wydaje odpowiednie dokumenty stwierdzające te uprawnienia — stosownie do zasad określonych w odrębnych przepisach.

3. Członkom rodzin uprawnionym do renty rodzinnej, którym przysługuje prawo do osobnej kwatery stałej, wojskowy organ emerytalny wydaje odpowiednie zaświadczenie stwierdzające nabycie tego prawa.

Rozdział 4

Wypłata świadczeń pieniężnych.

§ 26. Emerytury wojskowe, wojskowe renty inwalidzkie i wojskowe renty rodzinne oraz dodatki do emerytur i rent wypłaca się w okresach miesięcznych, w pierwszym dniu każdego miesiąca.

§ 27. Emeryturę wojskową i wojskową rentę inwalidzką oraz wojskową rentę rodzinną, do której uprawniona jest tylko jedna osoba, wypłaca się osobie uprawnionej.

§ 28. 1. Wojskową rentę rodzinną, do której uprawnionych jest więcej niż jedna osoba, wypłaca się w całości:

- 1) małżonkowi zmarłego, jeżeli do tej renty uprawniony jest małżonek łącznie z dziećmi, rodzeństwem i wnukami zmarłego,
- 2) jednemu z rodziców zmarłego, jeżeli do tej renty uprawnieni są sami rodzice albo rodzice łącznie z dziećmi, rodzeństwem i wnukami zmarłego.

2. Podziału renty rodzinnej na równe części pomiędzy członków rodziny uprawnionych do tej renty dokonuje się, jeżeli:

- 1) uprawnionymi do renty są małżonek oraz dzieci, wnuki lub rodzeństwo, a małżonek nie sprawuje nad nimi wszystkimi opieki,
- 2) uprawnionymi do renty rodzinnej oprócz małżonka oraz dzieci, wnuków lub rodzeństwa są również rodzice zmarłego albo małżonek rozwiedziony,

3) pełnoletni członek rodziny zażąda wypłaty przysługującej mu części renty rodzinnej do swoich rąk,

4) zachodzi konieczność dokonania podziału renty w innym przypadku (np. gdy jedna z osób uprawnionych do renty rodzinnej przebywa w domu rencistów lub innym zakładzie pomocy społecznej).

3. Podziałowi na równe części podlegają te składniki renty rodzinnej oraz te dodatki do renty, które według jednakowych zasad przysługują wszystkim uprawnionym. Łączną kwotę dodatków rodzinnych dzieli się na równe części między osoby uprawnione do tych dodatków.

4. Składniki renty rodzinnej i dodatki do renty przysługujące tylko niektórym członkom rodziny, wypłaca się osobom, którym one przysługują.

5. Przepisy ust. 1 i 2 stosuje się odpowiednio przy wypłacaniu świadczeń należnych członkom rodziny pozostałym po osobie, która zmarła po zgłoszeniu wniosku o te świadczenia, a przed ustaleniem prawa do nich.

§ 29. 1. Jeżeli dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty ustanowiono opiekuna lub kuratora, emeryturę lub rentę wypłaca się do rąk opiekuna lub kuratora.

2. Jeżeli z akt sprawy wynika konieczność ustanowienia dla osoby uprawnionej do emerytury lub renty opiekuna albo kuratora, do czasu jego ustanowienia świadczenia te wypłaca się do rąk osoby pełniącej faktyczną opiekę, wskazanej przez biuro urzędu gminy albo przez właściwy do spraw opieki społecznej organ prezydium dzielnicowej lub miejskiej rady narodowej.

3. Osoba pełniąca faktyczną opiekę nad osobą uprawnioną do emerytury lub renty powinna na wezwanie wojskowego organu emerytalnego przedłożyć najpóźniej w ciągu 12 miesięcy postanowienie sądu o ustanowieniu opiekuna lub kuratora. W razie nieprzedłożenia postanowienia sądu w wyznaczonym terminie organ ten występuje z urzędu o ustanowienie opiekuna lub kuratora.

§ 30. 1. Na podstawie postanowienia sądu polecającego przekazywanie całości lub części emerytury albo renty małżonkowi emeryta lub rencisty ze względu na niespełnianie przez niego obowiązku utrzymywania rodziny, świadczenie to wypłaca się małżonkowi emeryta lub rencisty.

2. Jeżeli emeryt lub rencista obowiązany jest na mocy wyroku sądowego do świadczeń alimentacyjnych na rzecz dziecka, dla którego przysługuje dodatek rodzinny, dodatek ten wypłaca się do rąk opiekuna dziecka na jego wniosek.

3. Jeżeli emeryt lub rencista zaniedbuje spełnianie obowiązków rodzicielskich wobec dziecka, na które pobiera dodatek rodzinny, wojskowy organ emerytalny może na wniosek drugiego małżonka lub innej osoby albo instytucji sprawującej faktyczną opiekę nad dzieckiem zarządzić wypłacanie tego dodatku do rąk wnioskodawcy.

§ 31. Jeżeli osoba pobierająca emeryturę lub rentę zamiast dodatku rodzinnego do emerytury lub renty pobiera zasiłek rodzinny albo dodatek rodzinny z innego tytułu, wypłaca się jej różnicę pomiędzy wysokością przysługującego dodatku rodzinnego a pobieranym zasiłkiem lub dodatkiem.

§ 32. 1. Zasiłek pogrzebowy wypłaca się osobie, która pokryła koszty pogrzebu.

2. W razie śmierci osoby pobierającej emeryturę, rentę inwalidzką lub rentę rodzinną, zasiłek pogrzebowy może być wypłacony przed wydaniem decyzji przez wojskowy organ emerytalny, jeżeli osoba zainteresowana przedłoży

dowody uzasadniające prawo do tego zasiłku. Wojskowy organ emerytalny wydaje decyzję o ustaleniu prawa do zasiłku pogrzebowego po otrzymaniu tych dowodów przez organ, który zasiłek wypłacił.

§ 33. Kwoty przysługujące z tytułu zwrotu kosztów przejazdu i przewozu urządzenia domowego wypłaca się osobom uprawnionym albo ich opiekunom.

§ 34. O wstrzymaniu i wznowieniu wypłaty świadczeń organ, który je wypłacał, niezwłocznie zawiadamia właściwy wojskowy organ emerytalny i podaje mu przyczynę wstrzymania lub wznowienia wypłaty oraz przesyła posiadane dokumenty.

Rozdział 5

Przepisy końcowe.

§ 35. Traci moc rozporządzenie Ministrów Obrony Narodowej i Spraw Wewnętrznych oraz Przewodniczącego Komitetu Pracy i Płac z dnia 9 maja 1964 r. w sprawie trybu postępowania przy ustalaniu i wypłacie zaopatrzeń emerytalnych żołnierzy zawodowych i nadterminowych oraz ich rodzin (Dz. U. z 1964 r. Nr 18, poz. 105 i z 1968 r. Nr 31, poz. 207).

§ 36. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia z mocą od dnia 1 stycznia 1973 r.

Minister Obrony Narodowej: w z. J. Urbanowicz

25

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA OBRONY NARODOWEJ

z dnia 16 stycznia 1973 r.

w sprawie przyznawania i wypłaty odszkodowań przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową.

Na podstawie art. 14 ustawy z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53, poz. 342) zarządza się, co następuje:

§ 1. Jednorazowe odszkodowanie pieniężne przewidziane w ustawie z dnia 16 grudnia 1972 r. o świadczeniach odszkodowawczych przysługujących w razie wypadków i chorób pozostających w związku ze służbą wojskową (Dz. U. Nr 53, poz. 342), zwanej dalej „ustawą”, przysługuje:

- 1) żołnierzom zawodowym,
- 2) żołnierzom niezawodowym, a mianowicie:
 - a) szeregowcom i podoficerom odbywającym zasadniczą służbę wojskową,
 - b) szeregowcom i podoficerom odbywającym zajęcia szkoleniowe, przeszkolenie na obozie lub inną służbę w ramach wojskowego szkolenia poborowych,
 - c) szeregowcom i podoficerom odbywającym przeszkolenie wojskowe w jednostkach wojskowych w ramach wojskowego szkolenia studentów,
 - d) szeregowcom, podoficerom, chorążym i oficerom odbywającym ćwiczenia wojskowe,
 - e) podoficerom, chorążym i oficerom odbywającym okresową służbę wojskową,
 - f) szeregowcom i podoficerom pełniącym służbę wojskową w charakterze kandydatów na żołnierzy zawodowych,
- 3) małoletnim kandydatom na żołnierzy zawodowych,
- 4) osobom powołanym do odbycia czynnej służby wojskowej oraz zwolnionym z tej służby, które uległy wypadkowi w bezpośredniej drodze z miejsca zamieszkania do jednostki wojskowej lub z powrotem do miejsca zamieszkania,
- 5) studentom szkół wyższych odbywającym wojskowe szkolenie w ramach studium wojskowego, którzy ulegli wypadkowi pozostającemu w związku z odbywaniem przez nich tego szkolenia,

6) członkom rodzin żołnierzy oraz osób wymienionych w pkt 3—5, określonym w art. 6 ustawy.

§ 2. Przez określenie „żołnierz” rozumie się w dalszym ciągu również osoby wymienione w § 1 pkt 3—5, a przez określenie „służba wojskowa” — również naukę małoletnich kandydatów na żołnierzy zawodowych i zajęcia wojskowe prowadzone w ramach studium wojskowego.

§ 3. 1. Organami właściwymi do ustalania prawa do odszkodowania i jego wysokości są:

- 1) dowódca jednostki wojskowej — w stosunku do żołnierzy, którzy pełnią nadal czynną służbę wojskową,
- 2) kierownik innej jednostki organizacyjnej podległej Ministrowi Obrony Narodowej — w stosunku do żołnierzy pełniących służbę w tej jednostce,
- 3) wojewódzki sztab wojskowy (Sztab Wojskowy m.st. Warszawy) — w stosunku do żołnierzy, którzy zostali zwolnieni z czynnej służby wojskowej, oraz w stosunku do członków rodzin żołnierzy zmarłych, jak również w stosunku do osób wymienionych w § 1 pkt 3—5 oraz członków ich rodzin.

2. Właściwym do ustalenia prawa do odszkodowania jest dowódca jednostki wojskowej, w której żołnierz pełnił służbę w dniu ustalenia uszczerbku na zdrowiu. Jeżeli żołnierz pełni służbę poza wojskiem, właściwy jest dowódca jednostki wojskowej, na której zaopatrzeniu ten żołnierz pozostaje.

3. Właściwość wojewódzkiego sztabu wojskowego ustala się według miejsca zamieszkania żołnierza zwolnionego ze służby wojskowej lub według miejsca zamieszkania członków rodziny żołnierza.

4. Jeżeli po żołnierzu pozostali członkowie rodziny uprawnieni do odszkodowania, którzy mają miejsce zamieszkania na terenie działania dwóch lub więcej wojewódzkich sztabów wojskowych, właściwy do wydania jednej łącznej decyzji w sprawie odszkodowania obejmującej wszystkich członków rodziny jest ten sztab, na którego terenie działania ma miejsce zamieszkania małżonek żoł-